

Sygn. akt I C 399/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Gliwicach Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Łukasz Zamojski

Protokolant: Michalina Zimoń

po rozpoznaniu w dniu 07 czerwca 2016 roku w Gliwicach

na rozprawie sprawy

z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej w W.**

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 77 zł (siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Łukasz Zamojski

Sygn. akt I C 399/15

UZASADNIENIE

W dniu 11 marca 2015 roku powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś., zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wystąpiła z pozwem o zapłatę przeciwko pozwanej (...) Spółce Akcyjnej w W., domagając się zasądzenia kwoty 492 zł wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę liczonymi za okres od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej wynajęła pojazd zastępczy marki P. (...) na okres od dnia

22 stycznia 2015 roku do dnia 29 stycznia 2015 roku J. B.

– uszkodzonymu w kolizji drogowej, która miała miejsce w dniu 12 grudnia 2014 roku

w G., a która została spowodowana przez innego uczestnika ruchu, który w tym dniu posiadał polisę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych wykupioną u pozwanej. Pojazd zastępczy był uszkodzonymu niezbędny do codziennych dojazdów do pracy. W dniu 22 stycznia 2015 roku uszkodzony zawarł z powódką umowę cesji wierzytelności, na mocy której powódka nabyła wierzytelność przysługującą J. B. wobec ubezpieczyciela sprawcy zdarzenia z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego. W dniu 5 lutego 2015 roku powódka wystawiła fakturę VAT, dokumentującą koszty najmu pojazdu zastępczego, a następnie wezwała pozwaną do zapłaty należności wynikającej z wystawionej faktury. Pozwana, w wyznaczonym jej terminie zapłaty, nie wypłaciła pełnej kwoty tytułem odszkodowania za naliczone koszty najmu pojazdu zastępczego.

W odpowiedzi na pozew z dnia 8 lipca 2015 roku pozwana (...) Spółka Akcyjna w W., zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwana przyznała okoliczności objęcia sprawcy szkody ochroną ubezpieczeniową, przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego, wypłacenia odszkodowania z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego w kwocie 984 zł, a także zasadności najęcia pojazdu zastępczego przez poszkodowanego na okres 8 dni. Pozwana zakwestionowała natomiast wysokość dobowej stawki wynajmu pojazdu zastępczego zastosowanego w umowie przez powódkę. Zarzuciła, że zastosowana w umowie z poszkodowanym dobową stawką wynajmu pojazdu zastępczego, wynoszącą 150 zł netto, była rażąco zawyżona i nie odpowiadała stawkom stosowanym na rynku lokalnym przez podmioty świadczące usługi wynajmu pojazdów zastępczych.

W piśmie procesowym z dnia 3 września 2015 roku powódka, podtrzymując dotychczas wyrażone stanowisko w sprawie podniosła, że pozwana, prócz podniesienia zarzutu o zastosowaniu przez powódkę w umowie z poszkodowanym zawyżonej, w jej ocenie, stawki czynszu wynajmu pojazdu zastępczego, nie przedstawiła żadnej kontroferty dotyczącej wynajmu pojazdów zastępczych, która potwierdziłaby jej twierdzenie o nierynkowości stawki zastosowanej przez powódkę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 grudnia 2014 roku w G. doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzeniu uległ samochód osobowy marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...), należący do segmentu pojazdów klasy B, stanowiący przedmiot współwłasności E. i J. B.. Sprawcą zdarzenia był inny uczestnik ruchu, który w dniu zdarzenia poruszał się pojazdem ubezpieczonym w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) Spółce Akcyjnej w W..

/okoliczności bezsporne, a nadto dowód: pismo (...) z dnia 28 stycznia 2015 roku (k. 23)/

W dniu 22 stycznia 2015 roku pojazd stanowiący własność J. B. został przyjęty do naprawy w serwisie prowadzonym przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Spółkę komandytową w G.. Naprawa pojazdu trwała do dnia 29 stycznia 2015 roku. W tym też dniu nastąpiło wydanie pojazdu po naprawie uszkodzowanego.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowód: historia naprawy pojazdu (k. 24 – 25)/

Po odstawieniu pojazdu J. B. do naprawy, obsługujący go pracownik warsztatu zaproponował mu najęcie pojazdu zastępczego. Kiedy J. B. wyraził zainteresowanie najmem, została mu złożona konkretna oferta najmu, którą poszkodowany przyjął, nie interesując się jej szczegółami.

/dowód: zeznania świadka J. B. (k. 104)/

W związku z uszkodzeniem pojazdu J. B. w kolizji z dnia 12 grudnia 2014 roku, w dniu 22 stycznia 2015 roku poszkodowany najął pojazd zastępczy marki P. (...), klasyfikowany w segmencie pojazdów klasy C. Pojazd ten był mu niezbędny do codziennych dojazdów do pracy.

Stawka najmu pojazdu zastępczego wynosiła 150 zł netto za dobę i została obniżona do stawek stosowanych przy wynajmie pojazdów z segmentu klasy B. Łącznie z tytułu najmu pojazdu zastępczego J. B. był zobowiązany do poniesienia wydatku w kwocie 1.476 zł brutto.

Okres najmu pojazdu zastępczego zakończył się z dniem 29 stycznia 2015 roku,
- po upływie 8 dni od momentu najęcia pojazdu zastępczego.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowody: umowa najmu z dnia 22 stycznia 2015 roku wraz

z załącznikami (k. 26 – 33), faktura VAT (k. 34)/

W dacie zawarcia umowy najmu pojazdu zastępczego, właściciele uszkodzonego pojazdu, tj. E. i J. B., zawarli z wynajmującym – (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś. umowę cesji wierzytelności przysługującej poszkodowanym wobec (...) Spółki Akcyjnej w W. z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

/okoliczność bezsporna, a nadto dowód: załącznik do umowy najmu z dnia 22 stycznia 2015 roku (k. 33)/

Po zawarciu umowy cesji wierzytelności, (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś. wezwała (...) Spółkę Akcyjną w W. do zapłaty na jej rzecz kwoty stanowiącej równowartość kosztów najmu pojazdu zastępczego, do poniesienia których zobowiązani byli E. i J. B..

/dowód: pismo przewodnie o zapłatę wraz z potwierdzeniem odbioru (k. 35 – 37)/

W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego, (...) Spółka Akcyjna w W. wypłaciła na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś. odszkodowanie w kwocie 984 zł tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres 8 dni i z zastosowaniem dobowej stawki czynsz najmu w wysokości 100 zł netto (123 zł netto).

/dowód: pismo pozwanej z dnia 11 lutego 2015 roku (k. 42)/

Pismem z dnia 27 lutego 2015 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś. wezwała (...) Spółkę Akcyjną w W. do wypłaty na jej rzecz pozostałej, niepokrytej z wypłaconego dotychczas odszkodowania kwoty 492 zł tytułem kosztów wynajęcia J. B. pojazdu zastępczego.

Ubezpieczyciel nie wypłacił do rąk poszkodowanych, ani (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś. dodatkowej kwoty odszkodowania związanej z kosztami najmu pojazdu zastępczego.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania (k. 38 – 41)/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w zdecydowanej części w oparciu o okoliczności bezsporne, w pozostałym zakresie ustalenia te czyniąc w oparciu o wymienione wyżej dowody z dokumentów, których treść czy autentyczność nie budziły wątpliwości Sądu, ani nie były kwestionowane przez żadną ze stron reprezentowanych przez profesjonalnych pełnomocników.

Na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2015 roku Sąd oddalił wnioski dowodowe powódki i pozwanej o przeprowadzenie dowodu z wydruków internetowych ofert najmu pojazdów w konkurencyjnych firmach (k. 43 – 45v, 64 – 71, 87 – 89v) z uwagi na ich nieodpowiednią formę – wydruki nie zostały prawidłowo poświadczane za zgodność z oryginałem przez występujących w sprawie profesjonalnych pełnomocników (art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych [Dz. U. z 2016 roku, poz. 233 – j.t.]). Dodatkowo, wydruki przedłożone przez powódkę nie zawierały informacji o dacie, w której obowiązywały ceny w nich podane. Z kolei dokumenty zaoferowane przez pozwaną były datowane na miesiąc lipiec 2015 roku, a zatem dotyczyły okresu nieistotnego z punktu widzenia niniejszej sprawy. Motywy przemawiające za oddaleniem tych wniosków zostaną wyjaśnione szczegółowo przez Sąd w dalszej części uzasadnienia.

Na rozprawie w dniu 7 czerwca 2016 roku Sąd ostatecznie pominął dowód z opinii biegłego do spraw motoryzacji, a to wobec nieuiszczenia przez pozwaną, która wniosowała o przeprowadzenie tego dowodu, zaliczki na poczet

wynagrodzenia biegłego. Motywy przemawiające za takim rozstrzygnięciem w przedmiocie dowodu przez Sąd zostaną szczegółowo omówione w dalszej części uzasadnienia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym było, że pozwana, jako ubezpieczyciel sprawcy kolizji od odpowiedzialności cywilnej, ponosi odpowiedzialność za powstałą w wyniku zdarzenia z dnia 24 stycznia 2015 roku szkodę, a to na podstawie normy wyrażonej w przepisie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152) i art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 436 § 2 k.c. i art. 415 k.c. Poza sporem pozostawał również okres najmu pojazdu zastępczego. Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się natomiast do wysokości należnego powódce odszkodowania, ustalonego jako suma kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Jedynie celem usystematyzowania wymaga wyjaśnić, że zgodnie z treścią przepisu art. 361 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (§ 1), a w tych granicach naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (§ 2). Naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej (art. 363 § 1 k.c.). Przy tym świadczenie ubezpieczyciela ma umożliwić poszkodowanemu usunięcie szkody jaka powstała w jego majątku na skutek zdarzenia szkodzącego. Odszkodowanie powinno ściśle odpowiadać szkodzie.

W ocenie Sądu, powódka w niniejszym postępowaniu nie wykazała wysokości poniesionej przez nią szkody (art. 6).

Powódka od początku procesu twierdziła, że zastosowana przez nią stawka wynajmu pojazdu zastępczego na rzecz poszkodowanego stanowiła stawkę rynkową, albowiem mieściła się w granicach wysokości stawek stosowanych na rynku lokalnym. Na okoliczność adekwatności zastosowanej stawki do tych występujących na rynku lokalnym, powódka przedstawiła wystawioną za usługę najmu fakturę VAT, z zastosowaniem dobowej stawki najmu w wysokości 150 zł netto (184,50 zł brutto), umowę wynajmu pojazdu zawartą z poszkodowanym oraz wydruki internetowe ofert wynajmu pojazdów firm konkurencyjnych, tj. G. (...) a (...), (...) a (...) – POL (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w W., (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K., (...) a (...), (...) a (...), H. (...) Oddział w K. oraz (...) a (...) w K..

W pierwszej kolejności Sąd uznał, że przedstawienie przez powódkę dokumentów w postaci zawartej z poszkodowanym umowy wynajmu pojazdu zastępczego oraz wystawionej, po zakończeniu okresu najmu, faktury VAT dokumentującej należność z tego tytułu, z jednoczesną rezygnacją przez powódkę z wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego, nie jest wystarczające do wykazania, że zastosowana w umowie stawka wynajmu pojazdu zastępczego była adekwatna i ustalona prawidłowo. Dowody te wskazują jedynie, jakie stawki powódka zwyczajowo stosuje w umowach zawieranych ze swoimi klientami, ale w żaden sposób nie odnoszą się do ich ewentualnego rynkowego charakteru, czy w ogóle słuszności ich naliczenia.

Powyższa okoliczność z całą pewnością nie mogła zostać wykazana w oparciu o przedstawione przez powódkę internetowe wydruki ofert wynajmu pojazdów zastępczych konkurencyjnych przedsiębiorstw trudniących się profesjonalnym wynajmowaniem tego typu pojazdów. Sąd pomija już kwestie formalne, na które wskazywał powyżej, a zatem niezachowanie przez powódkę prawidłowej formy ich przedstawienia Sądowi jako dowodu z dokumentów poprzez zaniechanie ich prawidłowego uwierzytelnienia wynikającego

z przepisów obowiązującego prawa przez występującego w sprawie profesjonalnego pełnomocnika (tego samego uchybienia dopuścił się zresztą i pełnomocnik strony pozwanej), czy nieopatrzenie wydruków datą ich wygenerowania, co uniemożliwiło dokonanie przez Sąd oceny, czy z punktu widzenia okresu najmu pojazdu zastępczego w niniejszej sprawie, wydruki te są w ogóle przydatne do oceny rynkowości stawki zastosowanej w umowie z poszkodowanym.

W ocenie Sądu jest oczywistym, że to na powódce – w szczególności wobec zarzutu pozwanej – spoczywał ciężar wykazania, iż zastosowana przez nią w umowie z poszkodowanym stawka wynajmu pojazdu zastępczego była stawką rynkową, a zatem zwyczajowo stosowaną w umowach tego typu zawieranych na terenie województwa (...). Sformułowanie przez pozwaną zarzutu o rażącym wygórowaniu tej stawki implikuje bowiem obowiązek udowodnienia przez powódkę, że poniesiona przez nią szkoda odpowiada w swej wysokości kwocie, której ta domagała się zasądzenia.

W przekonaniu Sądu, aby powódka mogła skutecznie wykazać wysokości poniesionej przez siebie szkody, winna wnioskować o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego, który oceniłby, czy zastosowana przez nią stawka wynajmu była stawką rynkową – a ściślej rzecz ujmując czy nie przekraczała rażąco stawek rynkowych obowiązujących na rynku lokalnym usług wynajmu pojazdów. W niniejszej sprawie powódka o przeprowadzenie takiego dowodu nie wnioskowała, uczyniła to natomiast pozwana, która – w świetle powyższych rozważań – nie była przecież zobligowana do wykazania, że jej zarzut o rażącym wygórowaniu stawki wynajmu pojazdu zastępczego przez powódkę jest słuszny. Na marginesie należy wskazać, że ostatecznie pozwana nie uiszcza wymaganej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego sądowego, dlatego Sąd dowód z opinii biegłego pominął. Ponownie wymaga wypuklenia, że zdaniem Sądu jedynie na podstawie wniosków opinii biegłego, powódka była w stanie wykazać wysokość poniesionej przez siebie szkody. Sąd nie jest władny, aby samodzielnie dokonywać oceny, w dodatku w oparciu o wątpliwe co do swej przydatności dla sprawy wydruki internetowe, które ostatecznie nie mogły stać się podstawą ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, czy zastosowana w umowie z poszkodowanym stawka wynajmu pojazdu zastępczego była stawką rynkową. Rynek tego typu usług jest bardzo rozbudowany, a w jego ramach pojawia się coraz więcej podmiotów, które świadczą usługi podobne do usług powódki. Prawidłowe wyselekcjonowanie rynku porównywalnego dla usług powódki, co do stosowanych przez nią stawek najmu, z całą pewnością leży w gestii biegłego sądowego, który dysponując wiedzą specjalistyczną porówna świadczone w ramach tego rynku usługi i będzie w stanie wypowiedzieć się na temat tego, czy stawka zastosowana przez powódkę mieści się w stawkach rynkowych – z uwzględnieniem wszystkich zmiennych obowiązujących przy tego typu usługach (tj. obszaru świadczenia usługi, jej zakresu oraz kręgu odbiorców, rodzaju i segmentu pojazdu wynajmowanego, jak również dalszych parametrów, na które zwraca się uwagę w tego typu umowach takich jak limit kilometrów, kaucja, opłaty przygotowawcze).

Raz jeszcze wymaga wskazania, że nawet gdyby przyjąć, iż przedstawione przez powódkę wydruki cenników – z pominięciem opisanych wyżej zastrzeżeń – nadają się do ustalenia adekwatności zastosowanej stawki wynajmu pojazdu zastępczego, to należy zwrócić uwagę, że żaden z nich nie zawiera daty, na jaką przedstawione stawki zostały ustalone. Jest to brak, który uniemożliwia zweryfikowanie, czy w okresie, w którym poszkodowany był zmuszony do korzystania z pojazdu zastępczego, stawki wynajmu obowiązujące na rynku lokalnym wynosiły tyle, ile wynika z treści przedstawionych cenników.

Ponadto Sąd nie jest w stanie samodzielnie ocenić, czy przedstawione wydruki dotyczą podmiotów prowadzących działalność porównywalną do powódki. Nie można bowiem bezkrytycznie przyjąć, że każdy podmiot trudniący się na lokalnym rynku rozumianym tylko pod względem geograficznym (np. w aglomeracji (...)) jest podmiotem, którego ceny można porównywać do cen wynajmu stosowanych w usługach najmu pojazdu zastępczego w związku z kolizją drogową. W przekonaniu Sądu jest oczywistym, że działalność sieci wypożyczających pojazdy, funkcjonujących w pobliżu lotnisk czy dużych centrów handlowych, ukierunkowana jest na określoną grupę klientów, głównie zagranicznych, którzy na terenie kraju nie posiadają innego środka transportu. Stosowane w takich umowach stawki są dostosowane do poziomu zamożności klientów zagranicznych, których nawet dużo większa niż przeciętna wysokość stawki wyrażonej w walucie polskiej, nie zniechęca do skorzystania z usług wypożyczalni. Stawki takie nie są pochodną rynkowych cen najmu pojazdów zastępczych oferowanych np. przez warsztaty naprawiające pojazdy. Badanie

adekwatnej stawki wynajmu pojazdu zastępczego polega zatem także na wyselekcjonowaniu bogatego rynku tego typu usług i wyborze jako porównywalnych tylko tych podmiotów, które nie są położone w obrębie lotnisk i które w ramach prowadzonej działalności gospodarczej trudnią się jedynie wynajmowaniem pojazdów, bądź stanowi to ich działalność uboczną, ale wiąże się ściśle z udostępnianiem pojazdów zastępczych na czas naprawy pojazdu uszkodzonego. Powyższe stanowisko znajduje aprobatę w orzecznictwie (por. m.in. wyroki Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 5 listopada 2009 roku, XXIII Ga 550/09 oraz z dnia 17 czerwca 2015 roku, XXIII Ga 569/12). Dokonanie odpowiedniej selekcji występujących na rynku podmiotów zajmujących się wynajmem pojazdów zastępczych w razie uszkodzenia pojazdu osoby poszkodowanej w kolizji drogowej w ocenie Sądu Rejonowego wymaga wiedzy specjalnej a zatem dowodu z opinii biegłego.

Wszystkie te okoliczności stanowiły podstawę oddalenia wniosków dowodowych stron o przeprowadzenie dowodów z dokumentów stanowiących przedłożone przez nich cenniki (k. 43 – 45v, 64 – 71, 87 – 89v).

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd doszedł do wniosku, że powódka nie wykazała wysokości poniesionej przez nią szkody związanej z koniecznością wynajęcia poszkodowanemu pojazdowi zastępczego. Nie może zostać uznane za wystarczające przedłożenie przez powódkę umowy najmu i faktury za ten najem, bowiem oba dokumenty są dokumentami prywatnymi wytworzonymi przez powódkę i na jej potrzeby, zaś wysokość stawki dobowej od samego początku była kwestionowana przez pozwaną.

Mając wszystko powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w punkcie 1. sentencji wyroku, oddalając powództwo w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c., obciążając nimi powódkę jako stronę w całości przegrywającą sprawę. Na poniesione przez pozwaną koszty, w łącznej kwocie 77 zł, złożyły się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 60 zł, ustalone na podstawie § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013, poz. 490 – j.t.) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

SSR Łukasz Zamojski